

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาความพร้อมและความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา หมู่บ้าน OTOP Village ตำบลเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ คือ การศึกษาความต้องการและความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการการท่องเที่ยว ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มาเยี่ยมชมต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของชุมชนในตำบลเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรที่อาศัยอยู่ใน ตำบลเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้มาเยี่ยมชมที่มาท่องเที่ยวใน ตำบลเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 หัวหน้าครัวเรือนในตำบลเกาะเกิด จำนวน 434 ครัวเรือน

1.2 ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรชุมชนในตำบลเกาะเกิด 7 หมู่บ้าน จำนวน 15 คน กรรมการท่องเที่ยวของชุมชน 10 คน กลุ่มโฮมสเตย์ 11 คน รวมเป็น 36 คน

1.3 ผู้มาเยี่ยมชมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งไม่ทราบจำนวน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 หัวหน้าครัวเรือนตำบลเกาะเกิด สุ่มแบบเจาะจง จาก 7 หมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มครัวเรือน หมู่บ้านละ 10 ครัวเรือน ได้จำนวน 70 คน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีความเป็นอยู่และปัจจัยแวดล้อมแบบเดียวกัน

2.2 ผู้นำชุมชน และผู้นำองค์กรชุมชนในตำบลเกาะเกิด 7 หมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงเลือกเฉพาะผู้นำชุมชน ในแต่ละหมู่ จำนวน 13 คน

2.3 ผู้มาเยี่ยมชมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาใช้วิธีการคำนวณจากสูตร กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร จึงใช้สูตรของ โคชาน (Cochran) (อภิสิทธิ์ จันตะนี. 2550 : 29) เพื่อคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ	n แทน	จำนวนตัวอย่าง
	P แทน	สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม โดยกำหนด 15% หรือ .15
	Z แทน	ความเชื่อมั่นซึ่งกำหนดไว้ 93% ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.07 มีค่าเท่ากับ 1.96
	e แทน	สัดส่วนในการคลาดเคลื่อน (e = .07) ที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{0.15(1-0.15) (1.96)^2}{(0.07)^2} \\ &= \frac{0.15(0.85) (3.8416)}{(0.0049)} \\ &= \frac{0.4898}{0.0049} \\ \text{ได้ตัวอย่าง} &= 99.95 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากผลการคำนวณได้ 99 คน ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์สำหรับผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรชุมชน และชุดที่ 2 สอบถามผู้มาเยี่ยมชมเยือนชุมชน ในตำบลเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. การจัดประชุมสนทนากลุ่ม สำหรับหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มผู้นำชุมชนเป็นการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือ แนวทางการดำเนินงานซึ่งจะทำให้ได้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุมในด้านความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการจัดการท่องเที่ยว และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบคือ การจัดประชุมสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. การจัดประชุมสนทนากลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

1.2 กำหนดประเด็นที่ต้องการทราบ

2. แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

2.3 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์

ลักษณะของเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ในด้านความพร้อมและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คำถาม 6 ส่วน ดังนี้ (สำหรับผู้นำชุมชน กรรมการด้านการท่องเที่ยว และกลุ่มโฮมสเตย์)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพในครัวเรือน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา อาชีพหลัก จำนวนสมาชิก และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นทั่วไปและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การเดินทาง กิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ความต้องการในชุมชน ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงในการจัดการท่องเที่ยว ความต้องการในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 12 ข้อ เติมข้อความ 11 ข้อ และ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความสำคัญแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มาก (3 คะแนน) ปานกลาง (2 คะแนน) น้อย (1 คะแนน) ไม่มี (0 คะแนน)

การวิเคราะห์จะนำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่าเฉลี่ยสำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2536 : 156-157)

$$\begin{aligned} \text{ระดับค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3 - 0}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ซึ่งแปลความหมายได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 หมายถึง ระดับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 หมายถึง ระดับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.76 – 1.50 หมายถึง ระดับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่มีผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนเลย

ส่วนที่ 3 สอบถามระดับความพร้อม ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การสร้างระบบคืนผลประโยชน์ การตั้งกรรมการในการดำเนินงาน ความ

เข้มแข็งของผู้นำ การรักษาความปลอดภัย การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มัคคุเทศก์ การดูแลและให้บริการนักท่องเที่ยว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความพร้อมในแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มีความพร้อมมาก (3 คะแนน) มีความพร้อมปานกลาง (2 คะแนน) มีความพร้อมน้อย (1 คะแนน) ไม่พร้อม (0 คะแนน)

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 หมายถึง ระดับความพร้อมมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 หมายถึง ระดับความพร้อมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.76 – 1.50 หมายถึง ระดับความพร้อมน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่พร้อม

ส่วนที่ 4 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผนการดำเนินงาน การลงทุนและปฏิบัติ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 28 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความต้องการ แต่ละด้านและมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ ความต้องการมีส่วนร่วมมาก (3 คะแนน) ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง (2 คะแนน) ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย (1 คะแนน) ไม่ต้องการมีส่วนร่วม (0 คะแนน)

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 หมายถึง ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 หมายถึง ระดับความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.76 – 1.50 หมายถึง ระดับความต้องการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่ต้องการที่จะมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 5 แนวทางการเพิ่มศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การจัดฝึกอบรม สัมมนา การออกค่าย การเพิ่มพูนความรู้ให้ชาวบ้านชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วม ส่งเสริมกิจกรรมและจัดทำโครงการต่าง ๆ เพิ่มความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง และพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร เดิมข้อความ จำนวน 5 ข้อ และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความสำคัญแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับมาก (3 คะแนน) มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับปานกลาง

(2 คะแนน) มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับน้อย (1 คะแนน) ไม่พร้อมในการดำเนินการ (0 คะแนน)

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 หมายถึง มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 หมายถึง มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.76 – 1.50 หมายถึง มีความพร้อมในการดำเนินการได้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่พร้อมในการดำเนินการ

ส่วนที่ 6 สภาพปัญหาและอุปสรรคของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นแบบสอบถามในการให้ความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะจะเป็นแบบปลายเปิด 3 ประเด็น คือ สภาพปัญหาและอุปสรรคของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวทางแก้ไข และ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มาเยี่ยมชมติดต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ดังนี้ (สำหรับผู้มาเยี่ยมชม)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้มาเยี่ยมชม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ภูมิลำเนา เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบแผนการท่องเที่ยว ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเดินทาง จำนวนผู้ที่เดินทาง มาด้วย ลักษณะการเดินทาง พาหนะ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เส้นทางในการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยม ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่ผู้มาเยี่ยมชม คิดว่าจำเป็นต้องมีไว้เพื่อให้บริการ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว ด้านคุณภาพของผู้นำเที่ยว ท้องถิ่น ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย และด้านการบริการจัดการ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นความสำคัญแต่ละด้าน และมี คำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มาก (3 คะแนน) ปานกลาง (2 คะแนน) น้อย (1 คะแนน) ไม่มี (0 คะแนน)

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 หมายถึง ระดับความต้องการให้มีมาก หรือ ต้องมีไว้บริการ

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 หมายถึง ระดับความต้องการให้มีปานกลาง หรือความจำเป็นปาน

กลาง

ค่าเฉลี่ย 0.76 – 1.50 หมายถึง ระดับความต้องการให้มีน้อย หรือความจำเป็นน้อย
 ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่มีความต้องการ มีหรือ ไม่มีบริการก็ได้

ส่วนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลเกาะเกิด เป็น เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ในด้านดังนี้ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และด้านการบริหารจัดการ

การจัดประชุมแบบสนทนากลุ่ม

เพื่อศึกษาความคิดเห็น หาข้อสรุป และข้อเสนอแนะของชุมชนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 70 คน มาร่วมพูดคุยปรึกษาหารือ โดยใช้วิธีวิจัยดังนี้ โดยให้ชุมชนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน (10 กลุ่ม) ในแต่ละกลุ่มมีมาจากทุกหมู่บ้านมีกลุ่ม OTOP อยู่ด้วย มีกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวร่วมอยู่ด้วย โดยให้แต่ละกลุ่มเลือก ประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน ระดมสมองในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นอย่างไร ตามสภาพที่เป็นจริง
 2. ปัญหา อุปสรรค ที่พบในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนมีอะไรบ้างที่ทำให้การจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ขัดข้อง ไม่สะดวก ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ
 3. แนวทางการแก้ปัญหา
 4. ในแต่ละกลุ่มท่าน ต้องการให้แหล่งใดในชุมชน สถานที่ใด หรือวัฒนธรรม กิจกรรมผลิตภัณฑ์ใด ที่อยากให้นักท่องเที่ยวได้เห็น ได้ชม ได้รู้จัก เช่น แหล่งสำคัญต่าง ๆ บุคคล หรือประเพณี วิถีชีวิตใดที่ต้องการนำเสนอให้นักท่องเที่ยวรู้จักและสนใจมาเยี่ยมชม
 5. การท่องเที่ยวที่มีการจัดขึ้นมาแล้ว ในปัจจุบันคิดว่าควรมีสิ่งใดที่ควรจัดเพิ่มเติมและจะร่วมกิจกรรมอะไรได้บ้าง
 6. จากข้อ 5 กิจกรรมที่ ควรจะจัดเพิ่มเติม จะหางบประมาณจากที่ใด วิธีการใดบ้าง ให้ลองนำเสนอโครงการตัวอย่าง
 7. ผู้วิจัยทำการสรุปผลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการการท่องเที่ยว
- การหาคุณภาพเครื่องมือ
- การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามผู้นำชุมชน และ ผู้มาเยี่ยมชม ดังนี้

1. นำเสนอแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจทาน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
2. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความเหมาะสม
3. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลอง (Try out) โดยนำไปทดลองกับชาวบ้านในชุมชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ชุด และทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ นำแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้มาเยี่ยมเยือน ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลอง (Try out) กับผู้ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด และทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ และนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 แบบ คือ แบบสอบถามและการจัดประชุมสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนในการดำเนินการ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้นำชุมชน คณะกรรมการด้านการท่องเที่ยว และกลุ่มโฮมสเตย์ มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในแบบสอบถาม
 - 1.2 แจกแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่าง โดยอ่านแบบสอบถาม และอธิบายในแต่ละข้อให้แก่กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจความสมบูรณ์ของข้อมูลจนครบตามจำนวน
2. กลุ่มผู้มาเยี่ยมเยือน มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 พบกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือเยี่ยมเยือนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในสถานที่ดังต่อไปนี้ กลุ่มสตรีสหกรณ์สมุนไพรอายุวัฒนะ ตำบลเกาะเกิด ศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด และศูนย์ศิลปาชีพบางไทร แนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง

2.3 รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดประชุมสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1 วางแผนการประชุม โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดประชุม สถานที่ที่จะทำการสัมภาษณ์ และจัดเตรียมอุปกรณ์บันทึกการประชุม

3.2 จัดประชุม เริ่มด้วยการแนะนำตนเองแก่ผู้เข้าร่วมประชุม

3.3 เริ่มการสนทนา ให้ชุมชนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน (10 กลุ่ม) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

3.4 เก็บบันทึกข้อมูล

3.5 สรุปข้อมูล ทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์ ในเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นนำมาลงรหัสและป้อนข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะคือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Frequency and percentage) ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชน และ ผู้เยี่ยมชม

1.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 – 6

2. การวิเคราะห์การจัดประชุมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เชิงพรรณนา แล้วตั้งวิเคราะห์ตามกรอบของวัตถุประสงค์การวิจัย